

РОБЪРТ СИЛВЪРБЪРГ ТЪРГОВЦИ НА БОЛКА

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Телефонът изписука. Нортроп побутна леко с лакът монтирания хоризонтално превключвател и чу гласа на Маурильо:

— Получихме гангрена, шефе! Необходима е ампутация още днес.

Нортроп почувства как запулсира кръвта в слепоочията му при мисълта за работа.

— За колко е чекът? — попита той.

— Пет хиляди за всички права.

— Без упойка?

— Не! — отвърна Маурильо. — Опитах с всякакви уговорки.

— Ти какво предложи?

— Десет! Не се съгласиха.

Нортроп въздъхна.

— Очевидно, ще ми се наложи сам да се занимая с това. Къде е пациентът?

— В болницата „Клинтън Дженерал“. В обща стая.

Нортроп вдигна надвисналите си вежди и заръмжа, гледайки злобно екрана.

— В обща стая? И ти не можа да ги склониш?

Маурильо се смали.

— Роднините упорстваха, шефе! На стареца повече нищо не му трябва, но роднините...

— Окей! Стой там! Идвам да довърша сделката — озъби се Нортроп.

Изключи видеофона и извади няколко чисти бланки: ако роднините изведнъж се съгласят. Гангрената си е гангрена, а десет хиляди — са си десет хиляди. И бизнесът си е бизнес. Фирмите го дърпат. Трябва да доставя стока или да върви по дяволите! Бутна с палец автоматичния секретар и нареди:

— Колата след 30 секунди на входа към „Саус стрийт“!

— Слушам, мистър Нортроп!

— Ако се обади Рейфилд от Главното управление, кажете, че подготвям за него нещо първокласно и... дявол да го вземе, ще му позвъня след един час.

— Слушам, мистър Нортроп!

Нортроп хвърли сърдит поглед на апарата и напусна кабинета. Гравитационният асансьор прелетя като камък четиридесетте етажа.

Колата чакаше там, където беше заповядано. Дълъг обтекаем „Фронтенак 08“ със стъклен брониран купол. Работниците от компанията непрекъснато биваха нападени от разни психопати.

Облегна се назад, потъвайки уютно в плюшената тапицерия. Машината попита накъде да върви. Нортроп даде указания за пътя и добави:

— Бих се ободрил с нещо!

От аптечното чекмедже точно пред Нортроп се търкулна таблетка. Той с усилие я прекара през гърлото си. „Маурильо, повдига ми се от твоята работа! — мислеше Нортроп. — Не можеш самостоятелно да завършиш сделката. Дори само един път! — и мислено си отбеляза. — Маурильо да се отстрани. Компанията не може да търпи неефективност.“

Старата болница се помещаваше в примитивно архитектурно струпване от зелено стъкло, толкова популярно преди 60 години. Подобно на куб здание, без признаци за изящество и индивидуалност.

Болницата беше толкова стара, че и до ден-днешен там работеха санитарите и сестри. Разбира се, автомати сновяха по коридорите насам-натам, само че тук-там сестри на средна възраст все още не предаваха позициите си — ловко носеха поднос с каша, а треперещ санитар размахваше четка.

В зората на своята кариера в телевизионната компания Нортроп правеше документални филми за живите изкопаеми от болничните коридори. За един му присъдиха награда. Помнеше този филм — набръчканите, с подпухнали очи лица на сестрите и сменилите ги блестящи апарати, живо олицетворение на нечовешкото в болниците от нов тип. Измина много време оттогава, когато Нортроп правеше подобни филми. Днешният живот налагаше хроники от друг вид, особено от деня, когато се появиха усилвателите и телевизионните предавания за медицината станаха изкуство.

Автоматът заведе Нортроп в стая номер седем. Маурильо чакаше. Дребен човечец, самохвалко с подскачаща походка. Сега не подскачаше много-много: разбираше, че и този път е объркал нещата. Гледайки Нортроп отдолу нагоре, Маурильо се ухили с празна усмивка и каза:

— Шефе, вие безспорно ще направите това бързо!

— След колко време могат да се очакват първите конкуренти? — Чу се насрещният въпрос. — Къде е пациентът?

— Там, в ъгъла, зад завесата. Наредих да я поставят, за да завържа отношения с наследниците. Имам предвид роднините.

Попълнете анкетата! — каза Нортроп. — Кой се разпорежда?

— Големият син, Хари. Бъдете внимателен с него! Алчен е!

— Кой не е алчен? — въздъхна Нортроп.

Спряха до завесата. Маурильо я разтвори. Стаята беше дълга и болните се размърдаха, всички едновременно. Потенциални експонати за филми, всички, без изключения, помисли Нортроп. Светът е препълнен с различни болести и една влече след себе си друга.

Направи крачка зад завесата. На кревата лежеше човек. Лицето му бе изкривено от болка, отслабнало, с хлътнали очи и изглеждаше зеленикаво под слоя отдавна небръсната четина. До кревата стоеше апарат с, тръбички за венозно преливане. Тръбичките лежах на одеялото и се скриваха под него.

Пациентът изглеждаше най-малко на 90. „Дори ако свалим 10 години за сметка на болестта, все пак е стар!“ — помисли Нортроп.

Ето ги роднините, сблъскаха се с него лице в лице.

От осем човека, пет бяха жени. Най-възрастният от мъжете изглеждаше над 50, а другите двама — по на около 40. Синове, племенници, внучки, реши Нортроп.

И каза с гробовен глас:

— Разбирам! Това трябва да е ужасна трагедия за вас. Човек в разцвета си, глава на щастливо семейство! — Нортроп впери очи в болния. — Да, знам; той ще се измъкне, виждам в него вътрешни сили.

Най-възрастният роднина каза:

— Аз съм Хари Гарднър, син съм му! Вие от телевизионната компания ли сте?

— Аз съм директорът — отговори Нортроп. — Като правило не правя лични посещения, но асистентът ми разказа каква човешка драма се е разиграла тук и колко мъжествен човек е вашият баща...

Човекът в леглото не отваряше очи. Изглеждаше зле.

— Разбрахме се — каза Хари Гарднър. — Пет хиляди. За нищо не бихме се съгласили на това, ако не бяха болничните разходи. Те могат да се превърнат в истински крах за нас.

— Отлично ви разбирам — отговори Нортроп с най-мекия си глас. — Готови сме да увеличим сумата! Добре ни е известно какво бедствие търпи средното семейство, когато трябва да плати разходите за лечението. Затова можем да предложим...

— Не, упойка трябва да има! — каза една от дъщерите, потънала в мазнина, небрежно облечена жена с тънки безцветни устни. — Няма да ви разрешим да го накарате да страда!

— За него това ще бъде само моментна болка. Повярвайте ми! Обезболяването ще започне веднага след ампутацията. Разрешете ни да уловим само един миг!

— Това е неправилно. Той е стар и се нуждае от най-доброто лечение. Болката може да го убие!

— Напротив! — успокояваше ги Нортроп. — Научните изследвания показваха, че в случаите на ампутация болката е оправдана. Създава се защитна реакция. Разбирате ли, организмът отделя собствена местна упойка. Болният не е заплашен от пагубните странични явления на химиотерапията. Показателите за опасност постоянно са под контрол и процедурата за обезболяване ще започне веднага. — Нортроп пое дълбоко въздух и, маневрирайки смело, се впусна към последното препятствие. — Ще ви обезпечим повишен хонорар и ще можете да поставите на скъпия си баща най-доброто медицинско обслужване. Безсмислено е да отказвате.

Последва размяна на внимателни погледи и Хари Гарднър каза:

— Колко предлагате за най-доброто медицинско обслужване?

— Мога ли да видя крака? — попита Нортроп.

Отметнаха одеялото. Очите на Нортроп се впиха в стареца.

Тежък случай! Нортроп не беше лекар, но за пет години работа на това поприще беше получил достатъчно дилетантски знания, за да определи заболяването. Ясно бе, че старецът е зле. Кракът, от коляното надолу, бе като след тежко изгаряне. Вероятно са се ограничили с първа помощ, после, в щастливо неведение, семейството е допуснало старецът да гние и така е започнала гангрена. Потъмнелият, като покрит с гланц крак, беше подпухнал от средната част на прасеца до края на пръстите. Имаше вид на мек и полуразложен. Нортроп изпита чувството, че може да протегне ръка и да отчупи наведнъж всички пръсти. Пациентът едва ли ще оживее. С ампутация или без, той вече е прогнил до мозъка на костите си. Ако ампутацията не го прати на онзи

свят, това ще се получи поради общото отслабване на организма. Добър материал за хроника. Онзи тип страдание, от който стомахът се обръща, но милиони зрители жадуват да го видят.

Нортроп вдигна очи и каза:

— Петнадесет хиляди, ако ампутацията се извърши от одобрен от нас хирург, при посочените от мен условия. Хирургът ще получи хонорар от нас.

— И?

— Компанията ще заплати изцяло също следоперативното лечение на вашия баща! — И с ласкав глас Нортроп добави. — Дори ако лежи в болницата шест месеца, ние ще заплатим всеки цент, извън телевизионния хонорар.

Победи! В очите им се появи алчен блясък. Те бяха пред банкрут. Той дойде, за да ги спаси и много важно, че на стареца ще махнат крака без упойка! Та и сега той бе почти в безсъзнание. Няма да почувства болката. Няма да я почувства силно.

Нортроп извади отказа от претенциите, договорите, платежните гаранции и разни други документи. Маурильо повика секретаря и няколко минути по-късно блестящият апарат записваше всичко необходимо.

— Подпишете се тук, моля, мистър Гарднър! — И Нортроп протегна писалката на най-големия син. — Ще го оперираме днес. Веднага ще изпратя тук нашия хирург. Един от най-добрите е. Вашият баща ще получи лечение, каквото заслужава.

Документите са сложени в джоба. Работата е свършена.

„Може би това е варварство — да се оперира по този начин!“, мислеше Нортроп. Но в последна сметка той не носеше отговорност. Само доставяше на публиката желаното. Публиката искаше реки от кръв и нервна възбуда.

И наистина, какво значение има всичко това за стареца! Всеки опитен медик ще каже, че той вече е пътник за оня свят. Операцията няма да бъде спасение. Упойката също. Ако гангрената не го довърши, той ще се отправи за оня свят от следоперативния шок. В най-лошия случай ще има неколкominутно страдание под ножа... Затова пък над семейството няма да тегне страхът от финансово разорение.

На излизане от болницата Маурильо каза:

— Шефе, не ви ли се струва, че всичко това е малко рисковано? Имам предвид предложението да заплатим болничните разходи?

— Понякога е необходимо да се играе вабанк, за да се постигне желаното — отговори Нортроп.

— Да, но това може да струва 50–60 хиляди. Какво ще стане с бюджета?

Нортроп се озъби:

— Най-вероятно е да оживеем ние, а не старецът. Той няма да изкара и до сутринта. Риск няма дори за един долар, Маурильо, дори за един вонящ цент!

Връщайки се в кабинета си, Нортроп предаде документите за ампутацията на асистентите си и включи преподавателя. Беше готов да нарече този ден голям ден за себе си.

Оставаше някоя и друга мръсна работа — да махне Маурильо. Не биваше да се нарича уволнение. Маурильо заемаше длъжност на нивото на санитар или всеки друг, по-долу от администратор. Само че уволнението трябваше да се представи като изкачване по служебната стълба. Ето вече от няколко месеца у Нортроп нарастваше чувството на раздразнение от работата на малкото човече. Днес предстоеше последният удар. На Маурильо му липсваше въображение. Не знаеше как да завърши сделката. Не помисли за плащане на болничните разходи. „Ако не мога да го упълномоща да поеме отговорност, не мога да го използвам въобще. В отдела има много други служители, всеки от които ще бъде щастлив да заеме мястото му.“

Нортроп поговори с двама. Направи избор: младо момче на име Бартън; той цяла година снимаше документални филми. Негова работа бяха снимките на лондонската катастрофа през пролетта. Изкусно показва всичко отвратително. Миналата година навреме се оказа на пожара на световното изложение. Да, Бартън е точно човекът, който му трябва.

Следващата крачка беше твърде неприятна. Работата можеше да тръгне не така, както му се искаше.

Нортроп позвъни на Маурильо; разделяха ги две стаи, само че тази работа не си струваше да се върши очи в очи.

— Добри новини за теб, Тед! Прехвърляме те в друга програма.

— Прехвърляте ме?

— Точно така! Разговаряхме следобед и решихме, че предаването „Кръв и вътрешности“ за теб е загубено време. Талантът ти има нужда от голям размах. В „Детски час“ действително ще разцъфти. Ти, Сам Клайн, Ед Бреган — страшен екип ще бъдете.

Нортроп видя как усмихнатото лице на Маурильо се намръщи. Аритметиката беше проста и той бързо схвана: тук беше номер две, а в новото предаване, много по-маловажно, ще бъде номер три. Заплатата не значеше нищо: така или иначе всичко се гълташе от данък общ доход. Това бе явен ритник и Маурильо го почувства.

Нормите на поведение изискваха Маурильо да се държи, като че ли му се оказа рядка чест, само че той се отказа от тази игра и попита:

— Само задето не подписах ампутацията на онзи старец ли?

— Защо мислиш така?

— Три години работих за вас. Три години! И ето че съм изхвърлен по този начин!

— Казах ти, Тед, смятаме, че това ще ти даде големи възможности. Ти направи крачка нагоре. Ти...

Месестото лице на Маурильо пламна.

— Това е абсурд — каза с тъга. — Добре! Няма значение. Ха-ха! Получих друго предложение и си отивам, преди да ме изхвърлите. Вземете си службата и...

Нортроп побърза да изгаси екрана.

„Идиот — помисли, — малък, тлъст идиот! Добре, да върви по дяволите.“ Изчисти бюрото и мозъка си от Тед Маурильо и проблемите, свързани с него. Животът е реалност и с него шега не бива. Маурильо не можеше да върви в крак с него. Това бе всичко.

Нортроп реши да се прибере вкъщи. Денят беше твърде дълъг.

В осем часа съобщиха, че са приготвили Гарднър за операцията.

В десет гласният хирург на обединението, доктор Стил извести Нортроп за печалния резултат от операцията.

— Загубих го! — каза Стил вяло и равнодушно. — Направихме всичко, което беше по силите ни, но общото състояние на стареца... започна фибрилация и сърцето отказа. Нищо не помогна!

— Кракът ампутиран ли е?

— О, разбира се! Всичко стана след операцията.

— Заснехте ли материала?

— Сега го размножават.

— Окей! — каза Нортроп. — Благодаря за обаждането!

— Съжалявам за пациента!

— Не се упреквайте! — възрази Нортроп. — Това се случва и с най-добрите от нас.

На следващата сутрин на Нортроп му се прииска да види заснетите кадри. Проекцията беше на 23-ия етаж на студията и присъстваха само избрани хора: новият му асистент Бартън, група директори на телекомпанията и двама от монтажния отдел.

Гъвкави едрогърди момичета раздаваха усилващите шлемове. Нортроп сложи своя на главата си. Почувства познатото вълнение като включи електродите. Затвори очи. В помещението се разнесе мощното бръмчене на включения усилвател. Екранът светна.

Ето го старецът. Ето го гангрениясалият крак. А ето и доктор Стил с познатата трапчинка на брадичката, суров, енергичен хирург, звездата на обединението, с годишен доход за таланта си 250 000 долара. В ръцете на Стил блесна скалпелът.

Пот покри тялото на Нортроп. Посредством усилвателя до него ясно достигаха мозъчните импулси на стареца; почувства силното пулсиране на кръвта в крака на болния и като че ли сам усети тъпата болка в слепоочията на осемдесетте години.

Стил настройваше електронния скалпел, сестрите се суетяха, подготвяйки болния за операцията. В крайния вариант би трябвало да има музика, пояснителен текст — всички подправки. Сега обаче се мяркаха безмълвни кадри и, разбира се, до него достигаха усилените импулси от мозъка на болния човек.

Кракът е открит.

Скалпелът е спуснат.

Нортроп трепна, когато страшно силната болка, изпитвана от другия човек, прониза и него. Почувства огнена, мигновена, ужасна, адска болка в момента, когато скалпелът минаваше през болящото месо и прогнилата кост. Тялото му се разтърси, той захапа силно устни и стисна юмруци, а после всичко свърши.

Отдъхване от болката. Пълно освобождение. Кракът не изпраща вече пулсиращи послания до уморения мозък. Настъпи шок, анестезия на непоносимата за човека болка. И с шока настъпи покой. Стил завърши операцията — почисти остатъка от крака и го заши.

Кривите спаднаха рязко. По-късно компаниите ще добавят в програмата интервю със семейството, също няколко кратки кадри от погребението и кратък обзор на проблема за гангренозните заболявания в старческа възраст. Това се даваше допълнително. Главното, което зрителите искаха, бе откровеното страдание на друг човек! Гладиаторска битка без гладиатори, мазохизъм, скрит под маската на медицина. Материалът беше добър. Щеше да привлече милиони зрители.

Нортроп изтри потта от челото си.

— Струва ми се, че се получи добър филм, момчета! — каза той с чувство на задоволство.

И това чувство не го напускаше през този ден, докато си тръгна от работа. Наложих се доста да се потруди, за да доведе филма до завършен вид; нещо да изреже, нещо да изглади. Наслаждаваше се на собственото си майсторство. Това му помагаше за малко да остави на заден план тъмните страни на програмата.

Освободи се едва през нощта. Когато излизаше през главния вход, отпред се появи някаква фигура — тромав човек със среден ръст и уморено лице. Той протегна ръка и грубо блъсна Нортроп назад във фоайето.

Отначало Нортроп не го позна. Нищо не изразяващо, пусто лице на човек на средна възраст. После го позна. Хари Гарднър. Синът на умрелия.

— Убиец! — изхриптя Гарднър. — Ти си убиец! Той щеше да живее, ако му беше дал упойка! Ти си лъжец, ти го закла, за да могат хората да се наслаждават на зрелището!

Нортроп огледа фоайето. Някой се приближаваше отдалеч. Нортроп се успокои. Ще застави с поглед това нищожество да избяга.

— Слушайте — произнесе Нортроп, — направихме за баща ви всичко, което медицината е в състояние да направи днес. Използвахме всичко най-модерно, с което разполага науката. Ние...

— Вие го заклахте!

— Не — възрази Нортроп и млъкна. В ръката на човека блесна лъчев пистолет.

Нортроп направи крачка назад, но беше късно. Гарднър натисна спусъка и нажеженият лъч го шибна по корема със същия ефект, когато скалпелът на хирурга се впи в гангрениялия крак.

Гарднър хукна навън, тропайки по мраморния под. Нортроп падна, хващайки се за корема с ръце.

Костюмът бе изгорен, коремната му област бе разсечена, изгаряне с ширина една осма от дюйма и дълбочина, вероятно, четири дюйма, разрязани са червата, органи, тъкани. Болка още няма. Нервите още не са изпратили послания към объркания мозък.

Миг след това те направиха и това: Нортроп се сви на кълбо и се затресе в агония; но това сега беше неговата агония, не беше чуждо усещане, не беше филм. Болеше адски!

Стъпките се чува съвсем близко.

— Така, а?! — произнесе гласът.

Нортроп едва поотвори едното си око. Маурильо, от всички хора точно Маурильо!

— Доктор! — изхриптя Нортроп. — Бързо! За бога, боли! Тед, помогни!

Маурильо погледна надолу и се усмихна. Без да каже нито дума, той се отправи към телефона, който бе на 6 фута. Пусна монета и набра номера.

— Изпратете тук телевизионния фургон, бързо. Има материал, шефе.

— Доктор — простена Нортроп. — Дайте поне инжекция, дайте инжекция! Боли...

— Искаш да премахна болката, а? — Ухили се Маурильо злорадо. — Нищо подобно не очаквай! Само се дръж. Поживей поне, докато ти нанесем шлема и запишем всичко на лента.

— Ти не работиш за мен. Не си в програмата.

— Разбира се! — отвърна Маурильо. — Сега съм с „Трансконтинентал“. Те също започват да излъчват „Кръв и вътрешности“. Само че на тях не им е нужна цялата тази бюрокрация — формуляри, съгласие, откази!

Нортроп се задъха от удивление и отвори уста. Трансконтиненталните контрабандисти, те продаваха филми на Афганистан, Мексико, Гана и бог знае още къде. Програма, която даже не предават всички канали по света. „Да умра в агония заради изгодата на банда мръсни мошеници! — помисли Нортроп. — Само Маурильо би могъл да се реши на такава сделка!“

— Инжекция! За бога, Маурильо, инжекция!

— Нищо подобно! След няколко минути ще дойде телевизионният фургон. Ще те зашият и ще заснемат материала на ролчица.

Затвори очи. Чувстваше как вътрешностите му горят като в огън. С усилие на волята се опита да се застави да умре — искаше му се да излъже Маурильо.

Но напразно. Продължаваше да живее и да страда. Това продължи цял час. Достатъчно време, за да запишат предсмъртната му агония на лента. И в последния миг Нортроп помисли, колко дяволски срамно се държа — не се показва в пълния си блясък на своя собствен спектакъл.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.